

Діло

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Корито пошт. шадн. 143322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацкій 30 ч.к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Сензаційні виступи Сноудена в Газі.

Львів, 14. серпня 1929.

Філіп Сноуден, канцлер скарбу Великої Британії в уряді Макдональда і один з найважливіших членів англійської партії праці розпав у Газі справді сензаційні виступи як щодо Іррин, так і щодо змісту. Європейська дипломатія навіть за часів освідленого своєю „юнкерською“ грубістю Бісмарка не чула мабуть на інтернаціональних конференціях таких сильних такої форми, делікатно кажучи, „виступів“, яких досі не було у Газі Сноуден. Правда, він може для справдання себе наважити, що вжиті ним слова в англійській мові мають не таке образливе значіння, як у перекладі на французьку мову. Однак це не ніяке оправдання.

Та ще сильнішими є виступи Сноудена щодо його змісту. Вони звертаються в першій мірі і безпосередньо проти Франції, це внаслідок проти Іррин Юнга та тих концесій, які він дає на користь Франції зі школою для Англії. А рівночасно вони звертаються в не меншій мірі проти попереднього англійського консервативного уряду. І тут Сноуден дуже рішучо, можна сказати, по-машовицьки рве з усією дотеперішньою англійською політичною традицією. Ця традиція полягає в тому, що англійські уряди можуть змінюватися, але в кожній історії Англії ще не було прикладу, щоб якийсьбудь англійський уряд дезавував попередній уряд і не хотів признавати зроблених ним зобов'язань. Стагіль політичного розвитку була характеристичною прикметою англійської політичної традиції. Кожний англійський уряд завжди уважав себе наступником попереднього уряду і перймав усі зобов'язання, які він зробив. Не є жадною таємницею, що голова англійської зазначення знавців на париській репараційній конференції, сер Джозія Стемп весь час стояв у напруженому контакті з тодішнім консервативним англійським урядом, і що його підпис під планом Юнга не міг бути даним без згоди Болдвіна, Чемберлена та Черчіла. З огляду на це виступи Сноудена проти німецьких товарних заклад, проти класу податку, а особливо заява, що він мусить вважати смішним виступ французького міністра фінансів Шерона, який разом документами доводив зобов'язання супроти Франції англійського уряду, показують, що він справді відкидає зобов'язання попереднього англійського уряду.

Треба зазначити, що виступи Сноудена проти Франції не можуть для європейських дипломатів бути ніякою несподіванкою. Він ще перед своїм вступленням до уряду, а навіть ще перед англійськими виборами сирізь виступав заважно проти тих чинників та сил, які, на його думку, заважають добробуту та безпеку Англії або загрожує їм. Франція та Америка були в цьому часі головними об'єктами либухів його обурення. Препаратом ту погрозу, яку Сноуден кілька місяців тому в старому англійському парламенті кинув на адресу Франції, коли в Парижі почалася боротьба за ратифікацію договорів про воєнні діли. Сноуден заявив тоді, що коли Франція не далі зволікатиме з ратифікацією цього договору, то Англія зі свого боку поставить домагання до нього переглянути договір про воєнні діли між Німеччиною та Калі і поставити до Франції вимоги дозвілля, бо вона знаходиться тепер в далеко кращому становищі, ніж у 1926 році, коли заключено по умову; тому Англія має добру нагоду вжити називає балесосаті уступки, які вона зробила їй Франції. Ця промова Сноудена, яка тоді стала сензацією дня в Англії, викликала у Франції загальне обурення. Тому не дивно, що коли після переїзду партії праці Сноуден став одним з найважливіших співробітників Макдональда в новому уряді і зайняв місце канцлера скарбу, то французька преса почала його дуже але.

Могло бути певним, що Сноуден в Газі справді має велику баталію з французами. Однак він

не обмежився лише до боротьби проти Франції. Він зробив не менше сензаційний виступ також проти Німеччини. Цей виступ був тим більше сензаційним, що досі він проти неї не виступав. В першій зі своїх промов у Газі Сноуден заявив: „Наші відносини до Німеччини дуже припані, і ми бажимо, щоб вони довго залишилися такими; однак при цьому тому Англія та Німеччина є гострими конкурентами на світовому ринку“. А з цього твердження британський канцлер скарбу зробив висновок, що треба по можливості обмежити німецькі товарні доставки, які передбачає репараційний план, щоб таким чином сприяти промисловий розвиток Німеччини, який так турбує англіяців. Так отверто досі ще ніколи не висловлювався жадний англійський державний муж. Від закінчення світової війни досі ще ніколи не було такого гострого боювого вигуку з боку пригнобленої своєю економічною крізою Англії. Що могло статися? Що могло примусити англійського міністра фінансів і члена правління настроєної до Німеччини англійської партії праці зробити таку заяву вже на першому засіданні конференції, яка без сумніву є найважливішою конференцією державних мужів Європи від часів мирових договорів? Тільки на це дати якусьбудь уgruntовану відповідь. Можна лише висловити здогади, що або справді загальна господарська кріза Англії діяла до таких розмірів, що виводить з рівноваги англійського міністра фінансів, або що він шим способом хотів остеретти Німеччину від якогосьбудь пактування з французами на некористь Англії.

Сензаційні виступи Сноудена в Газі витворили певничайно тяжку ситуацію. Річ не тільки в тому, що виникла небезпека зривання або відложення конференції взагалі, але в тому, що не

Не мусите їхати до міста,

щоби зложити свої гроші в банку. Можете це зробити при допомозі складанок Почтової Каси Осхадности які вишле Вам на бажання безплатно

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

лише Англія бореться тепер на два фронти, — проти Франції та Німеччини, але також Франція мусить рівночасно боротися і проти Англії і проти Німеччини, а всі старання Німеччини лишитися нейтральною в цій боротьбі не можуть дати бажаного успіху. — вона проти воли втягається в цю боротьбу, а це потягне для неї дуже неприємні наслідки щодо її відносин до обох партій, що борються між собою.

В Газі ми бачимо ще одне цікаве явище. Малі держави, як наприклад Чехословаччина, Румунія та Греція, які досі все йшли під провозом Франції, тепер кинули її і утворили разом з Англією суцільний фронт проти неї. А це ще більше ускладнює загальну ситуацію.

Покинемо goal сказати, чи Сноуден справді адіснить висловлені ним погрози і вірне конференцію. Можливо, що його виступи проти Франції та Німеччини мають на оці якусь укриту мету, а саме ослаблення компенсацій у політичній області. В кожнім разі не підіймає жадного сумніви, що як спосіб так і суть виступів Сноудена в Газі є сензацією для дипломатичного світу, і що він раптом зробився центральною фігурою конференції, від якої залежить вся її дальша доля.

Найближчі дії мусять принести розв'язку цій баталії, якою є його дотеперішні виступи.

Руйнування старовинної церкви в Холмщині.

Звідомлення посла Володимира Кохана.

Признаюся, шире, що Ізучи від Секретаріату УНДО до Павлович не припускав а ніколи, щоби виступи інформації, зібрані Секретаріатом відносно нападу на церкву в Павловичах на Холмщині, могли бути правдиві. Припускав я, що зібрані інформації шонайменше сильно перебільшені. Чим же може бути хоча б одна людина, що слухаючи оповідання про напад на Божий Храм в 1929 р. трозумілаб це в дослівнім того слова значінні? Це було для мене неарозуміле. А однак те все правдиве.

Приїхавши на місце я побачив не то більше, як припускав, але більше як моголаб створити моя уява. Я побачив руйну церкви, попірпаувані стовпи, сокирами порубані образи з іконостасу, погнуті і попереломлені хрести. А на румовинах помарпівлі, чорні обличчя людей, котрі з плачем і войком кинулися до мене, коли я став фірмою перед місцем доконаного святотатства.

Перше моє вражіння було так сильне, що тоді було себе опанувати. Щоби закрити своє чворушення я мусів на часок відірватися від людей. І аж тоді відчув я це незрозуміле для мене страхоті послідних переживань Павловича, тоді відчув силу молитви предків а перед 300 років, що фундавали цю церкву, перемінену злочом людей в страхотливе румовище і під мною угнулися коліна. Я молився разом з тими нещасливими, нещасними братами холмшанами. За що я молився — не знав, бо це була радше хвилина глибокого реалізаційного екстазу на місці румовищ Божого Дому, на місці нечуваного злочину.

Та треба було вікни переіверювати все, що тут ділося. Хату, в котрій я перебував цілу ніч, облягали люди і всі інформації, які подаю поніжче, я якнайовісніше перевіряв. Прому тому деіх, що будуть їх читати, ставитись до них як до правдивих фактів, на котрі я особисто можу кожної хвилині відповісти.

Як це сталося...

До дня 28-го липня ніхто з павловичан відлично з їх солтисом а навіть парохом (можкадем) в Доль-

гобичені не чув ані не слухав нічого про намір влади чи то церковної чи державної, розібрати церкву, а ніким в тій справі ніякий міролатиний чинник не переговорював ані в тім напрямі ніяких спеціальних наказів не давав.

Церква в Павловичах — агідно з оповіданнями людей — найстарша з усіх церков на Холмщині, бо разували їй 345 літ. Цікаве, що час не знищив дерева, бо трималася вона ще — як твердили люди — дуже добре. В її нутрі досі находилися багато старих образів і памяток з записами по стінах і стовпах. Церкву в 1920-ому році опечатано, але на якій підставі, ніхто з громадян не зміг дати вичерпуючої відповіді. При опечатанні церкви забрала поліція разом з якимсь „диспенсором“ невідомого прізвища і урядового становища багато річей — як фелони, книжки, образи, хоругви й ін. а між ними часу і мирницю, що — як кажуть — була зі срібла чи золота.

Як сказано вже в горі від р. 1920-го ніхто з справі церкви а громадянами не переговорював і люди від часу до часу з нагоди свят приходили під замкнені двері святині на молитву. Аж дня 28-го липня ц. р. зайхав до громади „дмивня“ віст з Дольгобичена, поляк Гіполіт Стадчук в асисті команданта П. П. Д. в Дольгобичені та „дмивного“ писаря Шпирки. Вони сказали місцевому солтисові Андрієві Пирогові, що хочуть оглянути церкву. До нутра церкви не йшли і нічого не оглядали, а прийшовши під церкву, та відбувши в трійху пошеники якусь парадку, залиши таму самому солтисові, що на другий день, тобто 29-го липня на год. 10 рано прийде староста, бо „дмивня“ треба буде пробити а церкву.

Дня 29-го липня ц. р. громадяни Павловича де поручувачи відного злиха, розійшлися в поле на злиха. В селі остали лише старці і діти. Солтис чекав на старосту а поішту. Та в год. 10—10 піл рано замість старости, зайшли в село 3 ф.ри. На передній фірі 5 жандармів, віст і писар, а на двох других вісіх люди з пілами, дозотами, гаками від ташення лотих і з павловичам. Вик-

авлося піаніше, що це були поляки з сусідніх сіл.

По приїзді, не плучи навіть до місцевого солтиса як начальника громади, кинулися всі люди на церкву. Командант, війт поляк в Долгобичева і писар стали відривати печаті на дверях церкви, а інші кинулися негайно валити дзвіницю. Завдяки „начальство“ отворило двері до церкви, вони завалили вже стіну дзвіниці. Присутній при тім всім місцевий громадянин старець. Приемський оповідав мені зі слюзами в очах, як то він благає, цілував руки війтові, командантові та всім позіалям і іншим, щоб вони заперестали руйнування, кажучи: „хоч образи не бийте, дайте людям змогу прийти в поля, нехай би вони порозумілись зі старством, за що валить ім церкву“. Але його не слухали. Глузуючи і назираючи посідиними словами, підповні алькоголем, нищили церкву далі. Колиж Приемський загрозив їм наслідками, сказали, що нікого не боляться, а на його успокоєння долав командант поліції: „Зараз ту пишнє староста з вашим коєндрєм, бендзєє сєи могої скаржнї“. В присутності Приемського отворив командант „царські врата“ і вони від алькоголю і опияні до решти дурманом нищення всі кинулися на престіл і почали відбивати долотами обраа Божої Матері. В міжчасі прийшов на місце доконаного святотатства місцевий солтис Андрій Пиріг. Один зі справників за пропонував йому з місця, вказуючи на обраа Матері Божої: „Купце себе того сьвятотатка“. Нарід, що почав обігати за поля, а особливо жінки підняли нечуваний плач і крик. Оповідати мені люди з поблизьких громад віддалених 3—4 км., що голосини жінок, дітей, кликання рятунку, було чути цілком виразно аж до них.

Але це не поматало, а радше ця розпука бідних людей захочувала їх до руйнування. Повинали вкінці на копулу і з неї почали співати різні сороміщкі пісні, звертаючися передовсім в сторону жінок, котрі плакали. Ось одна жінка підійшла до мене і говорить мені „на ухо“ дослівно слова такої одної пісні, а вказуючи на свою сусідку, оповідає про проповідні одного з тих, що нищили церкву, кинувши під її адресою з церковної копули. Описав я їх але передати їх шавозним читачам годі.

Попідізувавши вкінці копулу з усіх боків, скинули на землю хрест, що падаючи зарився в землю і погнувся. Відтак зіпхнули цілу копулу. Падаючи з висоти на землю розбилася дона на дрібні куоні...

По пати годинах з церкви остало румовище. На нм засіли змучені „робітники“ до пиру. Гаріку привіз з собою „гмінний“ війт Гіполіт Сташук. По шлянку на гаріку посилали до місцевого солтиса Андрія Пирого. Бавилися і кияли. Віддаючи співали на радіощах, покленковуючи при цьому, примінивши в пісні утравієм, дослівно:

„Гей на горі, горі церковця стояла
Дайсейшого дня в наших ронк упала“.

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Великий самотник.

(70-літній Кнут Гамсун.)

Двадцятькілька великих письменників висловило прилюдно своє захоплення найбільшому сучасному скандинавському письменникові в 70-ліття його уродин. За ними тисячі журналістів з власного почину або на домагання редакцій написали в цей день про Кнута Гамсуна принагідні статті. Брїя, що діждався неабиякого рекорду: 12-го портфелю прем'єра міністрів мав за останні 20 літ стократно більше таких офіційних статей. Європейська преса забалакала в один голос про Гамсуна в останнє сім літ тому, коли він дістав Нобелівську премію.

Страшна річ такі роковини та премії. Писав письменник 40 літ 22 томи, а коли світ хоче його звеличити, авторам статей про нього не дадуть навіть 22 днів для підготовки. Повторять безладно його безладний життєпис, який гралася із ним доля у піжмурки, мов в Горкім і Джеком Лондоном. Усюди побував він, усього попробував, ніде не загрів місця. Перейшов усі шаблі кар'єри від пролетаря-робітника до мільонера, власника хутору та віла.

Не списав досі Гамсун своїх споминів. Усе, що найшов цікавого в своїй житті, використав у своїх оповіданнях і повістях. А само воно як шість видіється йому досі небувалою авантюрою. Робити з нього викинчений образ? — 6-р-р! ні, Гамсуна не заломорочило від його літературних успіхів — він такий-же як і дивніше — неоправаний ворог офіційних аразків мудрости та моралі.

„Як-жеж це — питають обіцяльні критики

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

РАНИШЕ РОМАН ЗУБИК

ЛЬВІВ, ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ВОВНЯНІ НОВОСТІ
ДЛЯ ПАНІ
НА ПЛАЩІ, КОСТЮМИ
І СУКНІ.
ШОВКИ
у великому виборі.
ВОВНІ АНГЛІЙСЬКІ І КРАСНІ
НА МУЖСЬКІ ВДІЛИ.

Поліція привезла ще кілька фір з поблизької мазурської кольонії Гулятин і забрала деякі церковні річі. Куди не злати. Але на тім не кінець.

Дня 31. липня один поліціант з 8-ма робітниками приїхали другим раз до Павлович зробити порядок з останками поломаного і порізаного дерева. Та місцева населення, а передовсім жіноцтво заявляло: „Ми вже собі самі покладемо, але перше всього привеземо людей хай подивляться на те все. Постава жіноцтва показала того, що робітники з поблизьких мазурських кольоній потікали.“

Громадяни Павлович післали делегацію до мене (Тудорковичі пов. Сокаля) — на жаль делегація мене в хаті не застала — а інших післали до Сокаля та Львова, до головного секретаріату УНДО.

Пос. Волод. Кохан.

Від Редакції. Кінцевого уступу цього звідомлення, в якому говориться про поліційні дозвільня та арешти серед населення Павлович, не подаємо, бо він, як довідаємося в останній хвилині, підпав конфіскації у „Новому Часі“, де вдруковано його на день скоріше.

XVI. Сіоністичний Конгрес.

Вибір нової езекутиви всесвітньої сіоністичної організації.

В неділю 11. ц. м. закінчилися в Цюриху наради XVI. Сіоністичного Конгресу, що радив при доволі численній фреквенції делегатів з усіх кінців світу. Після прийняття резолюцій, голосування над якими було дуже бурляче (резолюції в справі шкільництва перейшли 130 голосами проти 104 голосів лівиці і мізрахістів), вибрано нову езекутиву всесвітньої сіоністичної організації.

Склад тої езекутиви такий: проф. Х. Вайцман — президент всесвітньої організації, Нагум Соколов — президент езекутиви, члени езекутиви: Генрієтта Шольд (Єрусалим), Лазарус Бард (Єрусалим), проф. С. Бродський (Лондон), рабін Меїр Берлін (Єрусалим), інж. С. Капланський (Єрусалим), полк. С. Г. Кіш (Єрусалим), Люїс Ліпскі (Н. Йорк), д-р Ф. Розенбаїт (Лондон), П. Спрінчак (Єрусалим), д-р А. Руппін (Єрусалим). Склад езекутиви аложено на основі порозуміння центра з правницію і лівицею.

З черги вибрано ще 54 членів виконавчого комітету і їх заступників. Між вибраними є 17 осіб з Польщі, в тому числі посли Грінбаїм, Райх, Тон, Фарбштайн і Розенблат.

Після закінчення Сіоністичного конгресу почалася в Цюриху перша інавгураційна сесія Жи-

дівської Агенції (Jewish Agency), що постановила собі за мету віднайти шляхи і створити засоби, при допомозі яких можна би збільшити і поширити жидівську працю і стан посідиня в Палестині.

„Лихий інтерес“.

(Від нашого кореспондента.)

Трепяр (над Ляманієм) 9. VIII. 1929.

I.

Франція — всупереч розповсюдженій про неї в Східній Європі думці — не тільки не є найбільше „поступовою“ країною Європи, а навпаки вона безперечно найбільше відстала поміж ведікими культурними націями. Відстала і країна консервативна в ділянці організації судівництва й законодавства цивільного й соціального, ще більше відстала в ділянці матеріальної, технічної культури щоденного життя. Напр. процедур цивільна тут ще більше поматана, важка, коштовна і паперова ніж колишня, перед реформою, закинена процедура австрійська; робітниче законодавство тут далеко-далеко поза німецьким, а ціла технічна обстановка життя (телефони!) тут старші й гірші ніж в якійнебудь іншій країні європейського Заходу.

Коли в чому Франція все таки випередила решту Європи, а бодай в чому вона ні трохи не позаду за іншими народами, — то це в організації розповсюдження преси.

Газети з найбільшими у світі щоденними тиражами (від мільона до двох мільонів примірників) є у Франції, тобто в Парижі, а не — як ти думає — в Америці. Та й організації їх достала — знаменита. Служить їй усе: залізниця, літака, автомобілі. Таким чином тут, у величній приморській дірі, в 9 годині ранком ми маємо в руках усі ранішні газети Парижа, тай то по тій самій, що в Парижі, ціні. Подібно з газетами поділяються й вечірними.

З деякою, невеликою пересадкою можна сказати, що також із цього пресового погляду вся решта Франції виявляється чимось у ролі периферії Парижа. 6, правда, і газети провінційальні, означає в виїмком двох-трьох вони пиякого значіння не мають, а публіка інформується на з них, а з газет париських.

Чи вона — ця неймовірна, безпрямата централізація — добра, чи лиха, це інше пита-

— чи не написав Гамсун після „Пана“ та „Містері“ — „Благословенства землі“, гимну на честь тихої сільської праці, неначе ілюстрацію до біблійних слів: „і в поті чола свого...“. — „Чи сам на старість не зажив він життям щасливого батька рідні в ідилічному захисті?.. Чи врешті не дістав він саме за „Благословенство землі“ нагороду лауреата і чи не прийняв її?“

Так; прийняв Гамсун нагороду, щоб сплатити всі свої задовгорочнісєві довги, бо не настільки кохає він людей, щоб бути їм щонебудь винним, нехай би і гроші. „Благословенство землі“ писав він саме в розпалі великої війни; і це був також його протест, не слабший від попередніх, коли він не погоджувався зі загальною суспільною атмосферою і втік від неї. А його неан землі — її цілющим і отруйним плодом — це акорди з найглибшої туги його асього життя. Гамсун ненавидить міста, що стерло з лица землі природу, щоб закопичити стільки аразків людської фавни. Лише з цієї причини він утік в Америки, проклинаючи її, а Кавказ назвав „казковою країною“.

Критики Гамсуна шукають у нього сидомінь світогляду, якоїс життєвої філософії, еволюцій ідей. Шукають саме того, що в його творох можна найти кіба зі шкодою для навіциніших прикмет його уяви та мистецтва. Гамсун не збирає своїх вражін у ніякій призмі „каміння мудрости“, в ніяких узагальненнях. Його ідей про світ чи про суспільні явища це тільки вибухи його темпераменту, що висловлюється значаїним молодечим протестом проти того, що йому не доподобило, — вони є тільки ілюстрацією його настроїв, його вражливости, а не світогляду.

Чому? Гамсун пише повісті, а не соціальні або філософські розвідки. Він має пречутливий інстинкт і знає, де кінчиться його талант. Цей та-

лант утікає перед усім, що переходить позз скарлю його нервової вражливости. Переглянувши все літературне надбання Гамсуна деякі кажуть: „Погляньте, яку він цікаву перейшов еволюцію — спершу малював свої чисто суб'єктивні переживання, а згодом (у „Містрі Сегельфлюс“, „Живках над криницею“, „Останній главі“, головню в „Благословенстві землі“) увесь перейшов на малюнки зовнішнього світа“.

Перш за все велике ще питання, а який добі Гамсун більший, більше „гамсунівський“. Але воно зайве. Вроджений чуливець дійшов на старі літа бодай до такої рівноваги, що міг спокійно, без викривленого обличча, амалювати збірне людське життя. В очах Гамсуна воно не ривітється нічим у Парижі та Христинії від містечка Сегельфлюсу, де всі торгують і живуть оселедцями. Гамсун ні на мить не вміє забувати, що якийсь живий людина між людьми, вона силкується тільки забути, що її же. Праця на себе, відтак на діти, праця дітей на себе, коли вони виростають, — мрії, кохання — і все те кінчиться знову тим самим... І так довікола...

У світі для Гамсуна майже нічого великого не діється. Він відчуває це не як „надаючина“, гордий творець, а як пересічний раб землі. Його найбільші герої, що розпалюють нашу уяву, віряться нічим від найсиріших; найкращі їх хвалити — це піти за якимсь безглуздом ментом, стрімголов, не питаючи „навіщо“. Найащячіші для Гамсуна хвилини, коли природа проривається в людини, мов джерело кипіння або коли вона перериває його симфонією ударом грому.

Тому він утікає все життя між холодні фйорди, над невагомане море, на якусь дикі прерію або бодай між чотири стіни кімнати, куди не доходить ніякий голос крім шуму дерева. Утікає як проstack з найбільше неовісними домаг

я, і просто на нього не можна відповісти. Річ певна, що вона в пресовій діяльності не менше кріпала ніж нап. в ділянці адміністрації: адже в кожному місті, 1000 км. віддаленому від Парижа, де можна, так сказати, кинути кладки над бажу — без дозволу, письмового, очевидно, а міністерства, в Парижі: це, річ відома, є одним з наметів „предковенія“ в Альзасі, призначених до децентралізації в самоуправній системі німецького цесарства.

II.

Та до чого все щойно сказано, весь цей ентузіазм? До того, щоб почути, що в цьому старому Трепорі, давньому гнізді норманських піратів і корсарів („пірати“ — морські розбійники на власний ратунок: „корсарі“ — морські розбійники на рахунок королів ці держави) чиня собі правці, майже рівночасно з парижанами конгресисти дописи про конференцію в Гаазі. Бать і сатисфакція невелика, скажете? А все таки!

І так читав я, що на першому засіданні конференції п. Бріан „двигав“ очі д очі п. Штрессемана: ось як оформував свою філософію миру і війни:

„Ми зробили сумний і болючий досвід, що війна не є добрим інтересом для нікого народу; навіть переможці мусять терпіти страшні пагуби...“

Говорючи це, п. Бріан коротко повторив відомі передвоєнні книжки Нормана Анджела про недоцільність війни з погляду практичних інтересів, книжки, яка перед 1914 р. викликала цілі потоки признань і похвал, та яка з одного дня не припинила світової війни. Потім французький міністр ці слова з наміром нести згідний настрій у конференцію. Намір безперечно похвальний. А однак і проте: чи правда воно, те, що міститься в цих словах? Чи може правдою в якраз щось протилежне змістові Бріанового речення? А може воно так, як часто буває з політичними і соціальними (та й з філософічними і метафізичними) „правдами“: що вони в такій самій мірі „правдиві“ (чи „неправдиві“), в якій є правдивими (чи неправдивими) твердження іа просто протилежним їм змістом?

Пок. проф. Зіммер в одній із своїх книг (застав, в Соціальної диференціації) такі „правди“ з погляду теорії пізнання розглядає. Ми спробуємо хвилину над „мертвух“ однієї з таких правд — Бріана в Анджела.

III.

— Війна — не добрий інтерес. „дешеві“: сава правда! Народи тратять у війні своїх сил. Продають у війні національну багатість; лема дешеві гірші від війни. Однак неважко сказати, що війна як у принципі, так у практиці не полишає після себе нічого іншого, як тільки вщеплення в горе, лихо і втрати. Тільки це і ніщо інше?

Хто таке каже, той заплющує очі супроти очевидних і нагадних користей війни — не для

панями або як перебіжаний неврастенік. Бо в цьому живуть якнайтісніше поруч себе ці два елементи. Вони це так бенежать нас своїми дивними взаєминими і так захоплюють. Велика, нестримна любов до природи часто є наслідком неадекватно-лихих, не засіди „здорових“, пристрастей. Це частіше пошуканок відпочинку для підірваних нервів.

А проте Гамсун, що має в собі пристрасті фаната і байдужість селянина, навіть у змеханізованих звичках чудака вміє знаходити вічно свіжий приплив крові. У 30-ім році життя вміє він жити на світ як 70-літній емігрант, а нині як 70-літній джентельмен зради своїх примх і бунтів 30-літнього фанаста. Тому одні кохають його за вічну молодість, а інші за вічну зрілість. Одні — доколюди найбільше здорові — за хоробраву міцність настроєвника, інші — здебільша недужі на неврастению — за його здорову брутальність приборкувача звірів.

І всі хотіли би дізнатися від Гамсуна тайни його мистецтва. А він утікає від репортерів і заприкрашених дослідників письменської психології або мовчить. А його книжки, немов би казали на нього: „Хочете писати так само як я? Жийте, не думаючи про ніяку літературу та читачів. Жийте як осілі мої найближчі селянсько-чудаки — продаючи оселедця... не один із них вибрався на море на звичайній краніній баржі і відкриває новий світ. Або вернувшись із широкого світа, сяє допитуючи люльку перед хатою і ліжне оовладати такі собі звичайні вразіння, як людина, що не бачить ніякої різниці між своїм мислом і найвищими проявами мистецтва і життя...“

сеїх, правда, але для деяких держав переможців. Доволі навести приклад Задісних Держав Америки.

Звоже інші народи відансали у війні найбільше і найперше добро: свою державність і свою свободу, втрачені давно, перед ніками.

Ще інші подвоїлися й потроїлися.

Ще інші відмолотили у війні й перемоги і отряслися (як Італія) в безнадійності передвоєнного життя.

Чехія і Польща були би сьогодні, без війни, далі тільки географічними назвами. Сербський король має тепер три королівства, та й ще Чорногорю. Семигород подвоїв Ромулю і долав (я тричі культурішню країну і людину).

А п. Бріан ренетує на Норманом Анджелем, що війна, мовляв, для нікого не є добрим інтересом!

Для нас вона не була добрим інтересом, річ певна. Але для Придніпрянщини? Та й навіть для нас — es ist noch nicht aller Tage Abend. Уявіть собі тільки (уявити собі можна все, безплатно й безкарно), що святі знають, які обставини спровокували би нову війну в нашій частині Європи: нап. війну Річпосполитої з Радянською (чи якою-небудь іншою) Україною і з сусідними з нею східними державами; що Литва не осталася б безділюю; що німецька „райхсвер“, хочби і „неутральна“, навіть не переступаючи „коридору“, тільки нависла би над цілим західним кордоном Річпосполитої... і т. д. Уявімо собі цю — сьогодні фантастичну, післязавтра може реальну, картину, і передумаймо собі наслідки, які такий спліт обставин приніс би для нашого історичного ворога і для нас, підлясних.

І скажімо собі потім, чи справді можна без німичу війна є лихим „дешевом“ для народів.

В. Панейко.

Дипломатичні голови.

Сцена й актори гаської конференції.

Берлін, 8. серпня 1929.

II.

Потім Гранді, італієць, державний секретар для закордонних справ, права рука і великий помічник Мусоліні. Колишній народний учитель, чоловік маси, просто зі шкільної класи похитаний на одно з найчільніших і найбільше експонованих становищ у новій італійській державі. І не його головокружна кар'єра дивна, бо в часах великих революцій і переломів життя перегаляв навіть найбільше фантастичні романи. Дивне тут, що цей чоловік на своїм важким місці блискує себе аниправдано, неначе родився для цього. Не всякому воно вдається і вже само це прекрасно характеризує повну якість людини. Він залюбки гладить пальцями свою коротку, виплекану, чорну, як смола, бороду; в Газі він прислухується балачам і дискусіям таксамо уважно і спокійно, як ще недавно він прислухувався у Будапешті компліментам старої малярської аристократії. Тоді у Будапешті, де він стояв у центрі загальної пильності і уваги, кожний із тих аристократів начислював у простій лінії трицять або й більше безпосередніх предків і антенатів, кожний з них сягав своїм кількостатітним блискучим родовим миналим аж у далекі сутинки давньоримського роду, немовби він шмат малярської національної культури та бувальщини. Але всі вони кружляли довкола цього народного учителя як під вечір комах кружляють довкола світла. За ним-бо стояло щось одне пориваюче і велике, чого не мали всі ці люди: міль великої держави. Інтрига? Парвеню? Ні! Радше примус історії, радше атілена воля маси. Він-же може речник і один з предтеч нових незнаних досі, непередчуваного європейського суспільного ладу. І факт, що отой „гомо новус“ винесений на верхи фашистською революцією знаходить спільну мову зі старими малярськими панами, цей факт, що він займає повноправне і навіть визначне місце при гаській столі, на яким може куктись дола нової Європи, це неначе дає можливість вірити, що з тою Європою ще не так зовсім але, що вона ще найде в собі досить сил і енергії для відбудови. Але від Гази до цієї відбудови ще безоконечно далеко.

Потім Венізелос, грек з Крети. Людина, яку винесли на верхи ненависть. Він грек і коли вірити крилатій приповідці, що німець ошукає словнича, жид ошукає німця, жид ошукає албанця, а всіх їх разом ошукає грек, то цією приповідкою можна ще найкраще схарактеризувати якість нашого левантійського дипломата. Імпульсом усіх його вчинків була страшна зазлека ненависть до турків, ненависть, якій рівну різко пошукати в історії. Як Поанкаре знав тільки одну ціль свого життя: окружити німця, повалити його зброєю, скувати в кайдори своїх козлів, відібрати їм Елзас і Лотарингію й по змозі розбити їх у митні на десіток пожоволючих себе взаім-

Навіть джентельмен

не є забезпечений від простуди оскільки нетяжко не жартуючи одні до двох таблеток

ASPIRIN

щоби знову віднайти досконалу стан здоров'я.

Жадати таблеток Aspirin в оригінальній упаковці з червоною перекладкою зі знаком

Boyer

Аліа: 6 штук за 1.50 — 10 штук 2.50

До набуття в аптеках.

но держав, так теж Венізелос хотів аського цього супроти турків. І так само як Поанкаре, так теж Венізелос осягнув свою ціль. Він вигнав турків з Крети, потім до решти зломив їх панування на Балкані, він викликав супроти них шість кривавих повстань і три міжнародні війни, він адетронізував навіть свого власного короля, коли з'явилася загроза, що у великій світовій війні, замість на боці туркофобської антанті цей король стане на боці туркофільських центральних держав. Безоконечно поплутані життєві дороги цього чоловіка, зовсім як оті з чудернацької мережки схрещені густі зморшки на його старім обличчі. Він старий, але він бачить свою Гелладу вивислою. Заки він цілком зійде з життєвої арені, він ще хоче полатити своїй країні міцне міжнародне забезпечення, хоче піднести її екологічно. Він ніколи не перебарував у засобах, коли йшло про добро його батьківщини і нині він використовує ситуацію, щоб для неї здобути якнайбільше на цьому гаському міжнародному базарі, де поміж людськими руками плавають потоки золота. Як завжди, так і тепер, він буде зало боротись за свою Гелладу. Вже в зовх перших днях конференції-старий кретійський хижак показав свої ще й нині гострі зуби. На ньому аж стільки разів справділась приповідка про хитрого грека, що вона справділась мабуть і цим разом.

Потім граф Адатчі, японський посол у Парижі, одинокий усміхнутий азійець поміж тутешніми пересвареними європейцями. Він весь, неначе заповіль нових політичних можливостей світа. Нині покищо він одинокий азійець, який приймає рішучу участь на тім азійані, але хто зна, чи за літ двацять побіч нього не буде сидіти китайець, індус або навіть негр. Виглядає воно так неначе у його особі політично-козиром мабуть не астрало в сучасний світ білих своєю рукою, пригадувало себе, остерігало... Нині його поява це покищо тільки заповіль і можливість, лише символ. Він себе ще ніде знаходить не експонує, він дискретно вибирає для себе місце, де є більше тіни, він не лізе людям на очі, але він уважно і з темною стереотипною усмішкою кожного азійця уважно слідує за кожним словом і кожним конференційним рішенням. Захисний дипломатичний світ циніти в Адатчі саме його дискретність і стриманість, але що поза нею аластично скривається? Чи це і шераз цей старий і сивий уже жонтий чоловік дає можливість взаіма порозумітись і віднайти розкертів на себе Європі, чи тільки студією асю розперзаність цієї Європи, усю її слабкість, її безпомічний розгартіш, щоб знати як з цього аського антигнута висновок в майбутньому? За гаським столом весь час усміхається сива голова жовтого азійського „графа“. Та й як-же зрештою йому не усміхатись над тим азурним європейським світлом? Коли він підписував версайський трактат, потім його кланкали до Женеві на суддо поміж європейськими білими державами; між іншими він рішав уже двічі навіть про — українську справу. Раз у Парижі, 14. березня 1923 р., потім в червні 1929 р., будучи „дипломатом“ для справ національних меншостей. Тепер граф Адатчі рішає проблему: чи має бути між німцями і французами згода чи сварка? Про що він буде рішати завтра, коли вже нині він є поміж європейськими людьми попросту суддою їхнього життя чи смерті?

А далі бачимо усю решту. Тут Гендерсон, Шуберт, Лошер, Віон, Бетелью, Шерон, Жаспар

маничі центру УНР. старалися часами на словах і друком інформувати українське громадянство в тому напрямі, що, мовляв, українська соціалдемократія солідаризується з їх політичною. Так у листому ц. р. очевидно вони опустили злітграфований анонімний бюлетень офіційного характеру, в якому про українську соціалдемократію сказано приблизно те саме, що й у загаданій статті „Тризуба“. Розуміється, на все те, сказане на словах або в анонімних виданнях, Закордонна Делегація не могла реагувати, поки не появилася у „Тризубі“ агадана стаття, в приводу якої Закордонна Делегація змістила свого зазначеного листа в „Ділі“.

В цьому листі Закордонна Делегація намісницею надала повний текст резолюції партії з 1922 р. з метою точної передачі змісту цього документу, а не тому як сказано в „Тризубі“, ніби то на погляд с. д. партії за ці 7 років асе лишилося без змін. Слово „асе“ вигадав сам автор замітки в „Тризубі“. Точний текст цього місця в листі ЗД був такий: „Закордонна Делегація УСДРП констатує, що положення центру УНР, методи його діяльності, його залежність від чужих сил лишаються майже без змін з того часу, як була ухвалена ця резолюція“.

Отже згідно з цією заявою в положенні центру УНР, і досі майже без змін залишається: залежність цього центра від чужих сил і методи його діяльності.

Думаємо, що сама редакція „Тризуба“ не стане заперечувати, що залежність центру УНР від чужих сил на жаль від самого початку еміграції досі лишається фактом, тяжким і небезпечним для української справи. Також не треба доказувати, що й у методах діяльності центру УНР з того часу не помітно ніякого руху вперед: як раніше так і тепер „чинники“ центру УНР. провадять свою політику без-

відповідально, тобто без належного контакту, а значить і контролі з боку українського громадянства. Не можемо ми вважати за дійсний контакт з громадянством такі факти як наприклад остання еміграційна конференція в Празі, де фактично довіря собі ухвалили не хто інший як самі міністри уряду УНР. (із 12 членів конференції з рішучим голосом майже половину склали члени уряду УНР). Не вважаючи на протести й навіть опущення конференції членами української соціал-демократії (М. Добриловський, Б. Бутівський) та українських соціал-революціонерів (А. Чернявський), які взяли участь лише з умовою, що конференція не буде мати політичного характеру, конференція, скликана для цілком інших завдань, була перетворена в орган уряду УНР.

Найвно також було бачити справжній контакт з громадянством у тих привітаннях в день 50-ліття А. Лівницького, яким „Тризуб“ надає значіння політичного довіря та піддержки центру УНР. Цим „Тризуб“ ставить центр УНР на один рівень з тими численними бутафорними „українськими урядами“ за кордоном, які окрім виголошування вірнопідданих телеграм та приватних листів від своїх особистих знайомих ні на який інший політичний контакт і політичне довіря з боку українського громадянства взагалі претендувати не можуть.

2) Автор замітки в „Тризубі“ даремно старається доказати участь представників УСДРП в нарадах „у важливіх державних справах“ з урядом УНР. Не знаємо, свідомо чи не свідомо, але автор цієї замітки змішує цілком різні поняття: звичайні політичні розмови між членами різних політичних угруповань і відповідальні політичні наради. Булоб дивним, колиб члени УСДРП взагалі оминали розмов з діячами інших політичних напрямків, хочби й на тему про ді-

яльність того-ж центру УНР. Але у статті „Тризуба“ говорилось ясно не про такі розмови а про приватного обміну думок, а про наради з урядом УНР „у важливіх державних справах“, тобто про наради відповідальні, які завжди такі чи інакше зобов'язують їх учасників. Закордонна Делегація заявила з приводу цього і заявила знову, що при істнуючому вже протязом 7 років відношенні нашої партії до центру УНР таких нарад між відповідальними членами партії та представниками цього центру, за які УСДРП несла ту чи іншу відповідальність, не було і не могло бути.

3) Автор замітки в „Тризубі“ також сам плутанину вносить і щодо розуміння виразу „Тризубом“ виразу про „технічну працю“. І практиці УСДРП немає такого порядку, щоб членам партії заборонялося брати участь в технічній праці тих чи інших українських організацій та установ, оскільки ці організації чи установи не знаходяться під бойкотом з боку партії. Але в даному випадку в статті „Тризуба“ вижито вирази („активна участь у технічній праці уряду“), які давали підстави для ширшого розуміння цих виразів у значінні політичної відповідальності за діяльність цього уряду. Закордонна Делегація, спростовуючи в своєму листі до „Діла“ це місце в замітці „Тризуба“, мала на увазі лише таке толкування виразу „технічна праця“. Тому Закордонна Делегація УСДРП не заперечує, що за її відомостями ніхто з організованих членів УСДРП не бере „активної участі в технічній праці уряду“ УНР, тобто не займає при центрі УНР ніяких політично відповідальних посад.

За Закордонною Делегацією Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії:

І. Мазепа. П. Феденко.
Прага, 5. серпня 1929.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа, 14-го серпня, г. 8-15 веч. Прем'єра „З Праги до Львова“, чеська ревія.
Четвер 15-го серпня, г. 8-15 веч. „З Праги до Львова“, чеська ревія.
Пятниця, 16-го серпня, г. 8-15 веч. „З Праги до Львова“, чеська ревія.

Кіна.

Аполло: Авантюризм з Біаріці (Магд. Сона, Лівіо Панелі).
Кольосей: Король боксерів Ринс. Дікс. Мейрі Бріан. Не нас обдурити.
Лев: Чар тріху (Люсі Дорен, Гай-арі).
Люна: Аркислуді з Дамаску.
Марусенька: Цар Франц Йосиф і його двійник. Король карнавалу.
Окля: Забава в хазині.
Палас: Несамовитість (Лірс Гансон).
Пам: На порозі снайпів (Лілі Давіта, Вері Кравс).
Пасаж: Тайна вулькану. Людина з дивних налогів.
Фатаморганга: Подружжя вандалів.
Химера: Дон Жуан у пансіонаті (Потешка, Райн. Шпінель).
Утіца: Червоний біс.

Програма радіо.

Четвер 15-го

Льондон (356,3), 19-45 Концерт радіо-оркестри.
Париж (1725) 19-35 Пате.
Берлін (418) 19-30 Музика до танців.
Відень (516,3) 18-15 Концерт. 20-05 Симфонічна оркестра.
Мюнхен (533) 16- Квартет „АБЦ“ композиторів.
Міліно (501) 17- і 24- Джембед.
Рим (441) 21- „Скугінція“ оперетка М. Кості.
Лангенберг (473) 17-35 Сучасні композитори.
Будапешт (550) 17-20 Циганська канцеля. 18-55 Концерт на експериментальних інструментах. 21- Легка музика.
Москва (895) 19- Селянський концерт.
Харків (1304) 18-30 Селянський концерт. 20- Музичний вечір.
Варшава (1411,7) 17- Популярний концерт. 20-30 Французька музика. 21-45 Музика до танців.
Краків (3121,5) 20-30 Вечірній концерт.
Познань (334,5) 20-30 Речітає на органі.

Пятниця 16-го.

Льондон (356,3). 20-00 Концерт для проходу. 22-15 Квінтет.
Париж (1725) 16-45 Пополудневий концерт.
Берлін (418) 21-15 Фортепіан на чотирьох руках.
Відень (516,3) 21-15 Музика до танців.
Рим (441) 21- Концерт.
Міліно (501) 20-30 Симфонічний концерт.
Мюнхен (533) 18- Камерний концерт.
Ленінград (1000) 16- Концерт.
Москва (895) 18- Концерт.
Харків (1304) 19-30 Напів. меншости. 20- Етнографіч. концерт.
Київ (800) 19- Селянський концерт.
Варшава (1411,7) 20-30 Симфоніч. концерт.
Познань (334,5) 18- Концерт артистів опери.
Прага (487) 16-30 Камерний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

„Вертеп Наших Днів“ Галактіона Чіпкі і Ле-ле. 115 19-?
Копичинці, середа, 14.VIII. 1929.
Гусатин, четвер, 15.VIII. 1929.
Грималів, п'ятниця, 16.VIII. 1929.
Теребовля, субота, 17.VIII. 1929.
Новий Український Театр під дир. Карабіневича:
Переміщення:
14.VIII. Осінні малевичі.
14.VIII. Чесна Сузанна.
15.VIII. Пташник з Тирозю.
16.VIII. Тітка Чарла.
Театр виїждить в 15.VIII в турне на Волинь.

Загальні Збори „Учительської Красної Спілки“ коопер. з обміну, порухом у Львові, відбулися для 24. серпня н. р. в год. 9. рано в школі ім. Т. Шевченка у Львові, при вул. Мокрицького ч. 12. в такому порядку: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 3) Звіт Управлі: а) організаційно-торгівельний; б) касовий. 4) Звіт Ревізійної Комісії й затвердження звіту. 5) Рішення загальні. 6) Вибір двох членів Надзвичайної Ради і одного заступника. 7) Вибір Ревізійної Комісії. 8) Внесення і зачитання членів. Біліс кооператив виділено на 14 днів перед Заг. Зборами в доказ кооперативу до переїзду членів. На випадок несприятливості потрібної кількості членів, відбулися Загальні Збори о годину пізніше і їхні ухвали будуть правосильні без огляду на кількість присутніх членів. 270

ШЛІТІ ЗАМОВЛЕННЯ НА: ВУГОЛЬ ТА ДРОВА

Ціни копалин, — довідні
усіяні 3. міс. вкеса. кредит. 154 6-10

З найлучших горішно-шалях. копалин доставляємо скоро та точно — українська Спілка „ТИТАН“ ЛЬВІВ, ВАЛОВА 23.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

В СІЛЯКІ годинничарсько-халідерські роботи виконує найстаранніше Домбровський-Розваженський Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 190 13-?

СТОРОЖ до каменіці пошукує посади — зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Сторож“. 263 2-3

ГІМН. УЧИТЕЛЬ в Станиславові прийме на станцію учеників. Визчі відомості в Укр. Книгарні, вул. Соборської. 267 2-3

ПОКІЙ в окремий вхідом, для солідного до кінцямління. Відомість у сторожа Павліна 2. 260 2-2

КАНДИДАТА адвокатури рутинізованого приймає від 1-го вересня 1929 р. або і зараз Д-р Теодор Жоліртук адвокат в Бродях. — Зголошення проситися слати з поданням усіляв. 255 3-3

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ, тапічированих меблів, направи металевих ліжок, джероніями на горіжко — виконув. фабрика ЗАКС Ліндога 6. 213 4-8

ЛІЖКО кухонне 13 зод. Сіткове 30 зод. Скринькове тапічироване 50 зод. Умивальні 5. Дротині Виледи 27. Матраци 3, подушки 30 зод. Волосинні 75. Отомани гоубельні 55. Канали розкладані 45. Буфалки розкладані 45. Ліжко можливе 200 зод. ЗАКС, Ліндога 6. 213 6 4-7

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятиліт згіт у підім краю знала фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купують бижутерію, золото, срібло, плашу найвищі ціни. 191 13-?

ПРИЙМУ на станцію панночки — вул. Кентшинського ч. 38/І. (продовжениця Шентинської). Р. Левіцька, вдола по священню. Хата і харч здорові. Станція знала в дирекції семінарії С.С. Василянов і в державній (о. Давронича). 258 1-3

Ширіть наш часопис!

ПЕРШОПРЯДНА станція у Львові для дітей з шкільного дому — зголошення до 22. серпня під „Дора“ — Адміністрація „Діла“. 262

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Синьуська ч. 17. П. Я. Скріплювання хитавчих зубів протавування й виниклих зубів, без болі. Штучні зуби в лавчуху і зодоті під найновішої системи. Пациєнтів в приватній пологодується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовим і студентам значна знижка. 195 6 кв. Тел. 63-73. 3-1

Дешево виправи студентські!

КОЛДРИ від . . . зод. 25-
КОЦІ від . . . зод. 12-
МАТЕРАЦІ, подушки, синіжки ліжка складані.
Дивани, фіранки, простирала і пошени — поручає знайти магазини постелі

В. ІЖИЦЬКОГО

Львів, Коперника 3. Тел. 6-00. 245 3-22

ЛІЖКО подові залізне „Патент“ з матрацом, набитим мах. в. найкращою міслю 30 зод. На провісний каркас по одержанню заводу. Фабрика ЗАКС Львів, вул. Ліндога 6. 213 4

Перед громом будете забезпечені!

якщо поставите на своїх будинках

ГРОМОЗВОДИ

271 які усталив МИХАЙЛО СТЕФАНІВСЬКИЙ, у Львові, вул. Варшавська 10. Тел. 48-24. (між Риперською і Кордубацькою)